

De landmeter: een Instituut voor een beter statuut

De Federale Overheidsdienst van het Kadaster is met hun kadastraal plan de rode lantaarn in Europa. Door een jarenlange conservatieve betutteling is de werking, en bij uitbreiding het beroep van landmeter niet aangepast aan de huidige sociaaleconomische situatie en tijdsgeest -en bijaldien weinig aantrekkelijk- ze kent nog heel wat kafkaïaanse toestanden. In een steeds complexer wordende maatschappij, zeker op vlak van ruimtelijke ordening, is er nood aan meer transparantie. Hoogtijd voor een nieuwe aanpak.

Het beroep van landmeter is door haar verwevenheid met ruimtelijke ordening heel vaak onderhevig geweest aan politieke besluitvorming. Sedert de eerste reglementering van het beroep bij KB van 31 juli 1825 (Willem I, Koning der Nederlanden) heeft de landmeter rekening moeten houden met tal van wettelijke reglementeringen die de uitoefening van het beroep niet altijd ten goede zijn gekomen en finaal zijn uitgemond in een beroep met twee snelheden. Het KB van 1825 voorzag immers dat ambtenaren van het kadaster -mits toelating van de Rechtbank- naast de zelfstandige landmeter opmetingen mochten uitvoeren voor eigen rekening.

Latere wetgeving van 1921, 1936, de 'kaderwet' van 1976 en de gewijzigde kaderwet van 1985 bracht geen oplossing voor een deugdelijke reglementering voor de landmeter, noch voor de ambtenaren-Landmeters, noch voor de zelfstandige landmeters.

Niettegenstaande de Federatie van Zelfstandige Landmeters zich inzette voor de oprichting van een Instituut en zware inbreuken op het cumulverbod aankwaartte bij de directie van het kadaster heeft ze haar inspanningen nooit beloond gezien: het instituut is er niet gekomen, en niet alle -eerder zeldzame- cumulkachten bleken achteraf niet te zijn uitgegaan van de Beroepsfederatie, maar van een landmeter van het kadaster.

Finaal werd nog een poging gedaan om binnen de kaderwet tot een Instituut te komen, werden verkiezingen gehouden, maar is men nooit tot de installatie ervan gekomen om reden dat de gekozenen voor het overgrote deel ambtenaren waren.

Sedert is bij wet van 10 mei 2003 de uitoefening en het dragen van de titel van Landmeter-Expert gereguleerd door de oprichting van een Federale Raad die een lijst bijhoudt van de Landmeters die voldoen aan gestelde voorwaarden.

Zelfde wet voorzag eveneens het prerogatief, namelijk het opstellen van documenten van afpaling en grenserkenning. Op deze lijst zijn ook landmeters-ambtenaren opgenomen. Het is de ambtenaren toegelaten om buiten hun ambtsgebied het beroep uit te oefenen voor eigen rekening.

Dit zorgt ervoor dat de ambtenaren een streepje voor hebben op de zelfstandige landmeters: zij hebben zelf rechtstreeks toegang tot alle informatie; de zelfstandige landmeter niet.

Besluit : na 90 jaar wetgeving : oude wijn in nieuwe zakken.

Vandaag de dag zijn er naast de Federale Raad op nationaal vlak twee beroepsverenigingen van landmeters-experts actief : de Koninklijke Confederatie der Landmeters-Experten (KCLE) en de Belgische Orde van Landmeters-Experts (BOLE) .Toch is er nog altijd geen Instituut dat naast deze beroepsverenigingen een regulerend karakter heeft.

De oprichting van een Instituut is dus meer dan ooit aan de orde: een onafhankelijke instelling die naast de Federale Raad controle en toezicht houdt en tevens de belangen van de zelfstandige Landmeter-Expert verdedigt zodat alle landmeters op eenzelfde wijze toegang krijgen tot de documentatie binnen hun vakgebied en waarbij zowel het auteursrecht als het eigendomrecht gevrijwaard worden.

Het blijft echter 'wishfull thinking' : Alhoewel bv de kaarten van het kadaster in een 'Lambert referentie' zijn aangemaakt zijn de landmeters niet verplicht hun opmetingen in hetzelfde referentiesysteem op te maken. Wel moet er bij opmaak van een plan een coördinatenlijst gevoegd worden. Als dit deze van de Noordpool zijn, of een plekje midden de Atlantische Oceaan : het doet er niet toe.

De administratie van het kadaster heeft haar referentiebestand nooit ter beschikking willen stellen van de landmeters, naar eigen zeggen 'wegens niet nauwkeurig'.

Resultaat is een 'dode kaart'.

'Ze zijn hier al honderd keer komen meten' is een opmerking die je als landmeter vaak hoort.

Logisch: er is geen centraal archief , waardoor relevante opmetingen verloren gaan.

Mochten de landmeters in hetzelfde 'Lambert referentiekader' werken komt men tot een levende kaart. Bepalingen omtrent eigendomsrecht en auteursrecht moeten zorgen voor een juridische omkadering.

Ook de recente verschuiving van bevoegdheden van het federale nivo naar de gewesten waarbij lijsten worden opgemaakt van Landmeters-Experten die in aanmerking komen voor de opmaak van schattingsverslagen voor de overheid en schattingen in het kader van nalatenschap zorgen evenzeer voor enige verwarring. Het opmaken van een verslag van schatting behoort niet tot het prerogatief van de landmeter en de regelgeving sluit andere doelgroepen uit.

De Landmeters hebben bij toepassing van de kaderwet van 1985 op een zucht gestaan van de oprichting van een Instituut dat in vele zaken regelgevend kon zijn. Het feit dat dit

Instituut niet werd geïnstalleerd is voor meerdere interpretatie vatbaar, maar blijft een blunder van formaat.

Hadden de landmeters hun verantwoordelijkheid genomen -de gekozenen waren voornamelijk ambtenaren- dan hadden ze nu een Instituut, en geen surrogaat van beroepsverenigingen zonder regulerende bevoegdheden.

Het ziet er naar uit dat de landmeters aan de hand van papa en mama Kadaster reeds 90 jaar op het verkeerde digitale perron staan. En wanneer de politiek wil dat België binnen de vijf jaar aan de absolute Europese digitale top staat, (De Standaard 21.04) dan zal dat waarschijnlijk zonder de landmeters zijn.

Winfred de Zegher,
Oud-Voorzitter Federatie van Zelfstandige Landmeters-Experts

28.04.2015